

4. Ekonomická aktivita obyvatelstva

Úvodem kapitoly je třeba zmínit skutečnost, že výsledky jsou ovlivněny jistým podílem nezjištěných odpovědí. Nevyplněné údaje se týkaly odpovědí na otázku ekonomické aktivity nebo v případě ekonomicky aktivních na otázku týkající se zaměstnání. Vzhledem k tomu, že řada nezaměstnaných na otázky jejich předchozího zaměstnání neodpověděla, jsou podkapitoly zaměstnanosti podle odvětví a postavení v zaměstnání zpracovány za osoby zaměstnané.

4.1. Zaměstnaní, nezaměstnaní, ekonomicky neaktivní

Mezi ekonomicky aktivními převažovali muži a mezi ekonomicky neaktivními ženy...

Jedním z nejžádanějších výsledků sčítání jsou data o ekonomické aktivitě obyvatel, které charakterizují ekonomický status sčítané osoby. Při sčítání lidu k 26. 3. 2011 tvořily osoby ekonomicky aktivní necelou polovinu z celkového počtu obyvatel (48,4 %). V této kategorii bylo více mužů. Ekonomicky aktivní obyvatelstvo zahrnovalo 268,0 tis. zaměstnaných osob a necelých 36,0 tis. nezaměstnaných, tj. osob bez práce, které práci aktivně hledaly a byly připraveny k okamžitému nástupu.

Druhá kategorie ekonomicky neaktivních je složena z osob, které v rozhodný okamžik sčítání nebyly zaměstnány ani nesplňovaly podmínku pro zařazení mezi nezaměstnané. Její nejčetnější skupinu tvořili nepracující důchodci (147,2 tis. osob), dále osoby připravující se na své budoucí povolání, tj. žáci, studenti a učni (92,5 tis. osob), osoby v domácnosti včetně dětí předškolního věku a ostatních závislých osob (50,1 tis. osob) a osoby s vlastním zdrojem obživy (10,9 tis. osob). V této kategorii naopak převažovaly ženy.

Tab. 4.1.1 Obyvatelstvo podle pohlaví a ekonomické aktivity

	Celkem	v tom		z toho ve věku 15 - 64 let		
		muži	ženy	celkem	muži	ženy
Ekonomicky aktivní	303 992	165 509	138 483	299 578	162 757	136 821
v tom (%):						
zaměstnaní	88,2	88,9	87,3	88,0	88,7	87,2
z toho (%):						
zaměstnanci, zaměstnavatelé, samostatně činní, pomáhající pracující důchodci	92,7	95,3	89,5	94,0	96,8	90,5
ženy na mateřské dovolené	2,1	x	4,6	2,1	x	4,7
nezaměstnaní	11,8	11,1	12,7	12,0	11,3	12,8
Ekonomicky neaktivní	300 693	126 481	174 212	114 032	43 231	70 801
v tom (%):						
nepracující důchodci	48,9	44,3	52,3	45,2	44,7	45,5
ostatní s vlastním zdrojem obživy	3,6	1,0	5,5	9,5	2,9	13,5
osoby v domácnosti, děti předškolního věku a ostatní závislé osoby	16,6	18,4	15,4	5,4	2,1	7,5
žáci, studenti a učni	30,8	36,2	26,8	39,9	50,3	33,5
Nezjištěná ekonomická aktivita	23 742	13 536	10 206	20 963	11 761	9 202

Mezi zaměstnané patřily všechny osoby ve věku 15 a více let, které byly v době sčítání v placeném zaměstnání v pozici zaměstnance (214,2 tis. osob), nebo patřily mezi zaměstnavatele (9,0 tis. osob) či samostatně činné (31,1 tis. osob), případně byly pomáhajícími členy rodiny (1,1 tis. osob). Do kategorie zaměstnaných se řadí i pracující důchodci (10,2 tis. osob), pracující studenti a učni (3,8 tis. osob) a ženy na mateřské dovolené v trvání 26 nebo 37 týdnů (5,6 tis. osob). Podíl těchto osob mezi zaměstnanými byl v kraji velice nízký, nižší byl zaznamenán v Kraji Vysočina a ve Zlínském kraji.

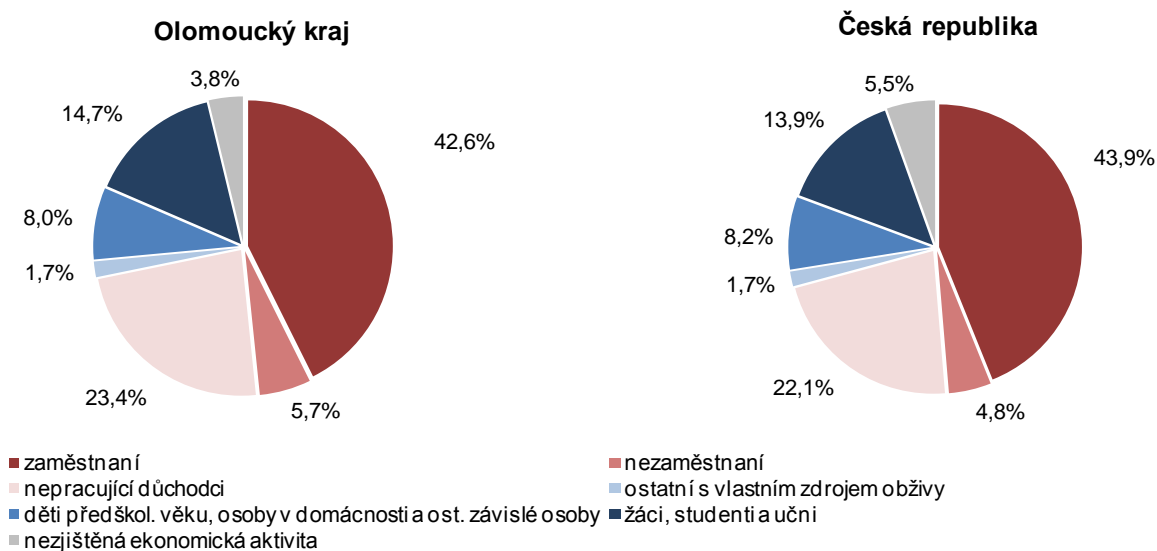
V Olomouckém kraji bylo evidováno méně pracujících důchodců...

V mezikrajském srovnání patřil Olomoucký kraj ke krajům s nejnižší zaměstnaností důchodců. Menší podíl pracujících důchodců byl zjištěn pouze na území Kraje Vysočina. Z výsledků sčítání vyplynulo, že v kraji pracovalo po odchodu do starobního důchodu více žen než mužů.

**...a nižší podíl
zaměstnaných...**

V porovnání s průměrem České republiky Olomoucký kraj disponoval vyšším podílem nezaměstnaných a nižším zaměstnaných. V kraji byl také zaznamenán vyšší podíl žáků, studentů, učňů a nepracujících důchodců než činil průměr za ČR. Kraj patřil ke třem krajům s nejvyšším podílem ekonomicky neaktivních.

Graf 4.1 Struktura obyvatel podle stupně ekonomické aktivity

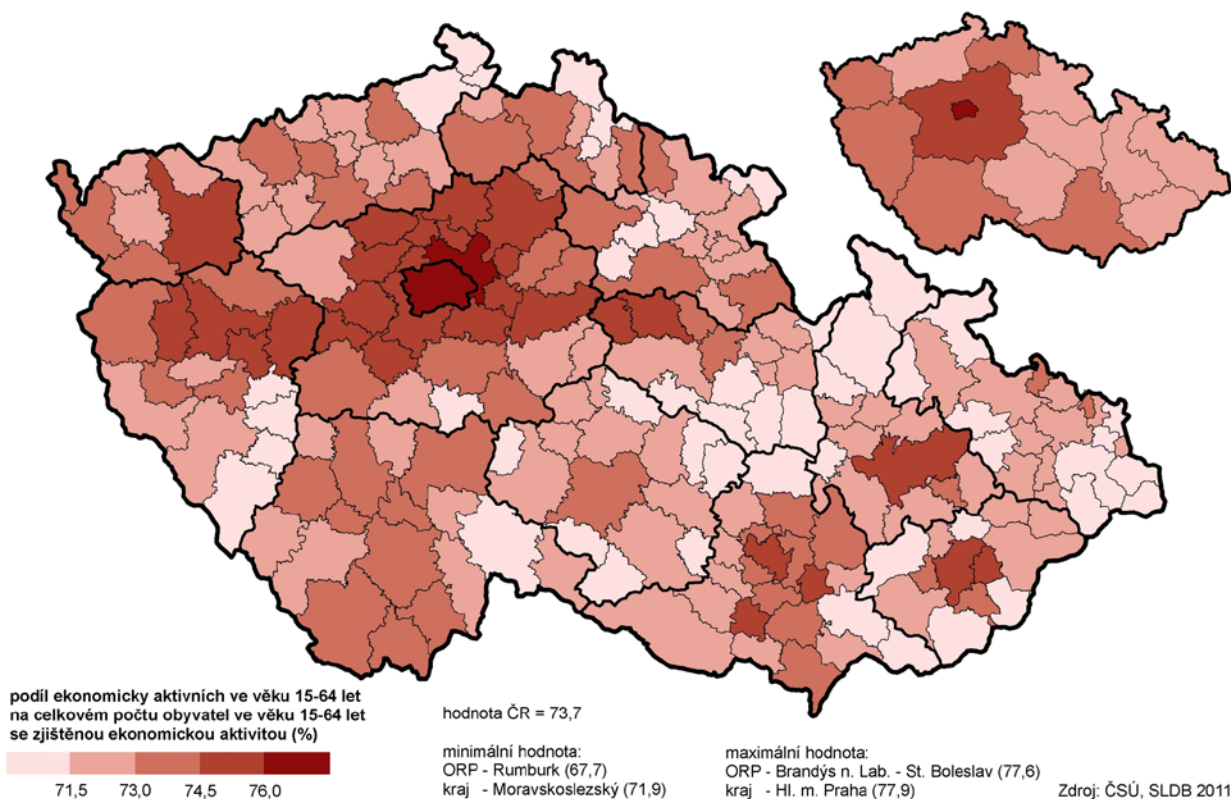
**Více zaměstnaných
v krajském městě...**

Při hodnocení ekonomické aktivity v souvislosti s velikostními skupinami obcí neplatilo v Olomouckém kraji žádné pravidlo. Ekonomicky aktivní se na celkovém počtu obyvatel v jednotlivých velikostních skupinách obcí pohybovali od 46,6 % do 48,7 %. Výjimkou byla velikostní skupina nad 50 000 obyvatel, což v našem kraji zahrnovalo pouze krajské město Olomouc, kde počet ekonomicky aktivních zahrnoval více než polovinu z celkového počtu obyvatel města (51,2 %). Ovlivněno to může být větší nabídkou a dostupností pracovních míst v krajském městě než v menších nebo vzdálenějších obcích v kraji.

Tab. 4.1.2 Obyvatelstvo podle velikostních skupin obcí a ekonomické aktivity

	Kraj celkem	v tom obce s počtem obyvatel						
		do 199	200 - 499	500 - 999	1 000 - 4 999	5 000 - 19 999	20 000 - 49 999	50 000 a více
Ekonomicky aktivní	303 992	3 247	20 276	32 369	91 290	49 899	55 244	51 667
v tom (%):								
zaměstnaní	88,2	87,3	86,9	86,8	88,2	87,9	88,0	90,0
z toho (%):								
zaměstnanci, zaměstnavatelé, samostatně činní, pomáhající	92,7	93,5	94,2	93,7	93,4	92,7	92,1	90,9
pracující důchodci	3,8	3,0	2,6	3,0	3,2	3,9	4,4	5,2
ženy na mateřské dovolené	2,1	1,7	2,1	2,3	2,1	2,0	2,0	2,1
nezaměstnaní	11,8	12,7	13,1	13,2	11,8	12,1	12,0	10,0
Ekonomicky neaktivní	300 693	3 368	21 624	33 408	92 354	48 678	55 921	45 340
v tom (%):								
nepracující důchodci	48,9	50,8	50,0	47,8	47,7	49,5	52,2	47,1
ostatní s vlastním zdrojem obživy	3,6	3,2	3,7	3,8	3,8	3,4	3,3	3,8
osoby v domácnosti, děti předškolního věku a ostatní závislé osoby	16,6	15,1	16,0	16,9	16,8	16,1	15,9	18,1
žáci, studenti a učni	30,8	30,9	30,4	31,6	31,7	30,9	28,5	31,0
Nezjištěná ekonomická aktivity	23 742	243	1 566	2 572	6 770	3 805	4 790	3 996

**Intenzita ekonomické aktivity ve správních obvodech ORP a krajích
(ze zjištěných hodnot)**

Podprůměrné hodnoty ekonomické aktivity v horských oblastech kraje a na Konicku...

Z podílu ekonomicky aktivních ve věku 15 až 64 let a celkového počtu obyvatel v dané věkové skupině, u kterých bylo zjištěno ekonomické postavení, byl vypočten ukazatel intenzity ekonomické aktivity. Jeho hodnota v kraji (72,4 %) byla nižší než republikový průměr. Nejvyšší hodnoty tohoto ukazatele byly zjištěny v SO ORP Olomouc a v sousedících SO ORP. Mnoho obyvatel z okolních obcí i okresů dojíždělo do krajského města nebo okolních větších měst za prací a tudíž vyšší hodnoty intenzity ekonomické aktivity byly zaznamenány právě na tomto území. Nejnižších hodnot bylo dosaženo v severních oblastech (Jesenicko, Šumpersko) a na Konicku. Obyvatelé těchto oblastí zřejmě řešili nedostatek pracovních příležitostí odchodem do předčasného důchodu, maminky zůstávaly na delší rodičovské dovolené, více obyvatel žilo z úspor, ze sociálních příspěvků apod.

Stabilní podíl žen na mateřské dovolené ve všech velikostních skupinách obcí...

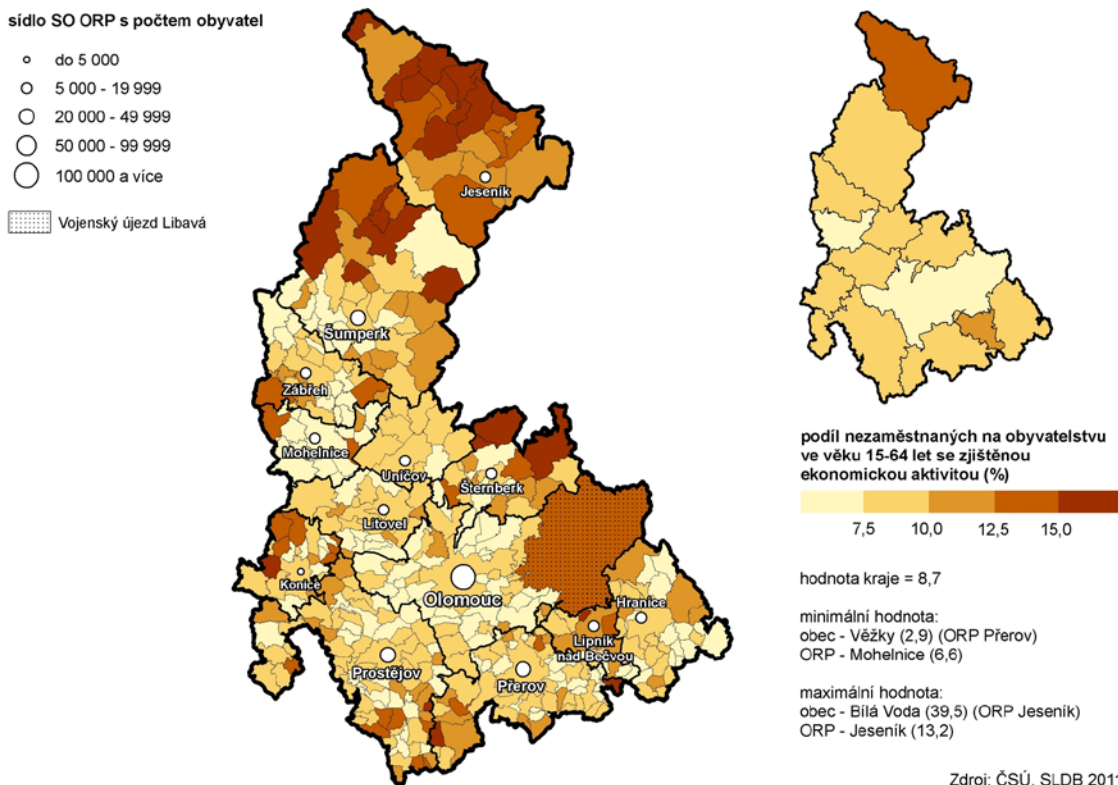
Podíl zaměstnaných na počtu obyvatel se zjištěnou aktivitou ve věku 15 až 64 let dosáhl v kraji hodnoty 63,7 %. Podíl zaměstnaných mužů z počtu mužů v produkčním věku byl vyšší a přesáhl 70 %. Oproti tomu bylo zaměstnáno jen 57,4 % žen z populace žen v uvedeném věku.

Nezaměstnaných bylo o něco málo více v obcích do 999 obyvatel, což z hlediska dostupnosti, dojížděnkou z menších či strategicky hůře položených obcí by mohlo být pochopitelné. Na druhé straně více pracujících důchodců převažovalo v městech nad 20 tis. obyvatel. Až na výjimku (nejmenší obce do 199 obyvatel) by se mohl odvodit závěr, že s rostoucím počtem obyvatel v obcích, rostl počet pracujících důchodců.

Nižší nezaměstnanost v SO ORP Olomouc a Mohelnice...

Podíl nezaměstnaných na počtu obyvatel ve věku 15 až 64 let se zjištěným ekonomickým postavením činil v Olomouckém kraji 8,7 %. Hodnoty mezi jednotlivými SO ORP v kraji se pohybovaly od minima v SO ORP Mohelnice (6,6 %) po maximum v SO ORP Jeseník (13,2 %). Nejvíce nezaměstnaných bylo tradičně soustředěno na Jesenicku, kde je jedna z nejvyšších hodnot nezaměstnanosti v zemi, a dále v SO ORP Lipník nad Bečvou (10,6 %). Naopak nejnižší hodnoty byly vypočteny v SO ORP Mohelnice a Olomouc (7,5 %).

Nezaměstnaní v obcích a správních obvodech ORP Olomouckého kraje (ze zjištěných hodnot)

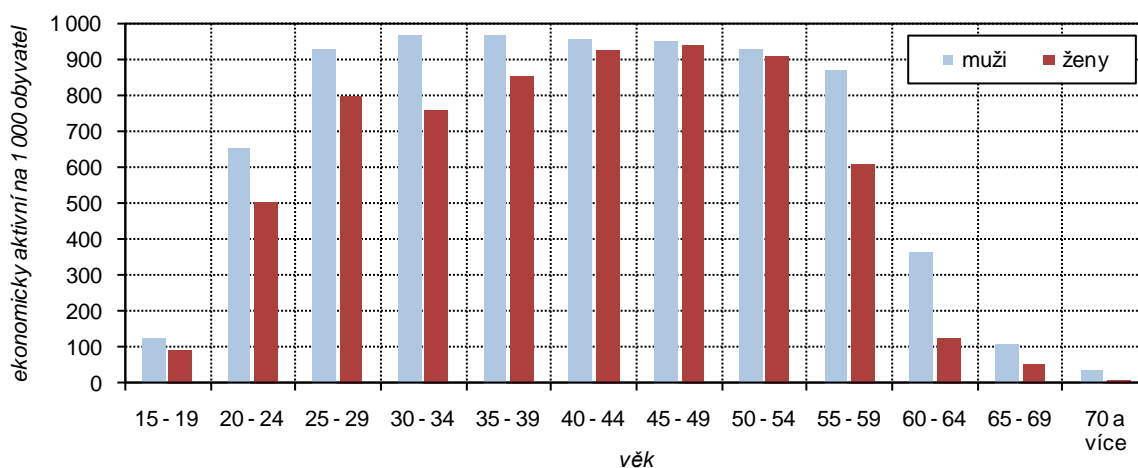

4.2. Ekonomicky aktivní podle věku a vzdělání

Nejvíce ekonomicky aktivních ve věku 35 až 39 let...

Ekonomická aktivita mužů a žen je rozdílná. Projevuje se mateřská a rodičovská dovolená u žen i dřívější odchod žen do důchodu a řada dalších vlivů. Z 1 000 mužů nad 15 let věku bylo ekonomicky aktivních 673 mužů, naproti tomu u žen bylo ekonomicky aktivních 516 žen. Počet ekonomicky aktivních v jednotlivých věkových skupinách je zase ovlivněn vývojem věkové struktury obyvatelstva. Maximální počty ekonomicky aktivních ve věkové skupině 35 až 39 let souvisí s početně silnými ročníky obyvatel narozenými v 70. letech minulého století. Rozšířené možnosti studia na vysokých školách zase snížily počty ekonomicky aktivních v nejmladších věkových skupinách do 25 let věku.

Graf 4.2 Ekonomická aktivita podle pohlaví a věku (ze zjištěných hodnot)

Ekonomická aktivita u mužů vykazovala stabilní hodnoty,...

Při přepočtu podle zjištěných hodnot dosahovali muži vysokého stupně ekonomické aktivity již ve věku 25 až 29 let, kdy v době sčítání bylo ekonomicky aktivních téměř 93 mužů ze 100. Tento počet se ještě zvyšoval až na 97 ekonomicky aktivních ze 100 mužů ve věku 30 až 34 let. Z hlediska nezaměstnanosti bylo početně nejvíce nezaměstnaných mužů „po ukončení studia“ ve věku od 20 do 24 let a dále v rizikové skupině mezi 55 a 59 roky.

Tab. 4.2.1 Ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle pohlaví a věku

	Celkem	v tom					
		muži	v tom		ženy	v tom	
			zaměstnaní	nezaměstnaní		zaměstnané	nezaměstnané
Ekonomicky aktivní	303 992	165 509	147 130	18 379	138 483	120 883	17 600
z toho ve věku (%):							
15 - 19	1,2	1,3	0,9	4,1	1,1	0,8	3,1
20 - 24	7,4	7,8	6,7	16,2	7,0	6,3	12,1
25 - 29	10,9	11,0	10,8	12,6	10,9	10,9	10,6
30 - 34	13,4	14,1	14,5	11,3	12,6	12,6	13,3
35 - 39	14,9	14,7	15,3	9,9	15,2	15,4	13,7
40 - 44	12,3	11,4	11,8	8,8	13,3	13,6	11,1
45 - 49	12,3	11,4	11,6	9,5	13,5	13,7	11,8
50 - 54	11,9	10,9	10,9	10,5	13,1	13,1	13,1
55 - 59	10,7	11,2	10,9	13,3	10,0	9,9	10,6
60 - 64	3,5	4,6	4,7	3,6	2,1	2,4	0,4
65 - 69	0,9	1,0	1,1	x	0,7	0,8	x
70 a více let	0,5	0,6	0,7	x	0,4	0,4	x

...u žen se postupně s věkem měnila...

U žen se projevila pozdější nástup do zaměstnání, více žen do 25 let ještě studovalo. V následné věkové kategorii mezi 25 až 29 roky část žen nastoupila do práce, ale zároveň část odešla na rodičovskou dovolenou. Pokles se projevila i u populace žen mezi 30 až 34 roky. Po ukončení rodičovské dovolené se počet ekonomicky aktivních žen postupně zvyšoval až na 94 ze 100 žen ve věku mezi 45 až 49 roky. U nezaměstnaných žen měly největší problém najít práci právě ženy ve věkových skupinách od 30 do 39 let, což je v dnešní době věk ukončení mateřské nebo rodičovské dovolené.

Tab. 4.2.2 Ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle pohlaví a nejvyššího ukončeného vzdělání

	Celkem	v tom		Z celku					
		muži	ženy	zaměstnaní			nezaměstnaní		
				celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Ekonomicky aktivní	303 992	165 509	138 483	268 013	147 130	120 883	35 979	18 379	17 600
v tom podle vzdělání (%):									
základní vč. neukončeného střední vč. vyučení (bez maturity)	7,5	6,5	8,7	5,8	4,8	6,9	20,5	20,0	20,9
úplné střední (s maturitou)	39,8	46,3	31,9	39,0	45,8	30,8	45,4	50,6	40,1
návšobvé studium	31,8	28,0	36,4	32,9	29,0	37,6	24,1	20,0	28,4
vyšší odborné vzdělání	3,1	2,1	4,2	3,2	2,2	4,5	1,8	1,3	2,4
vysokoškolské	1,5	1,0	2,0	1,6	1,0	2,2	0,8	0,6	1,0
bez vzdělání	15,6	15,3	16,0	16,9	16,5	17,5	5,8	5,7	5,8
nezjištěno	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,7	0,8	0,6
	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,8	0,9	0,7

Větší podíl ekonomicky aktivních žen s vysokoškolským diplomem...

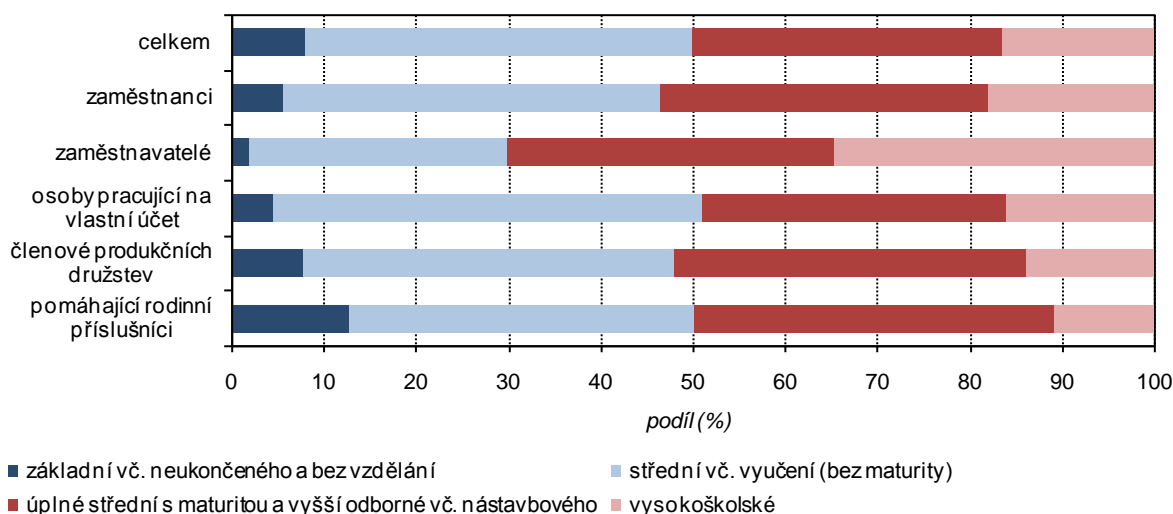
Nejpočetnější skupinu ekonomicky aktivních podle stupně dosaženého vzdělání představovali muži se středním vzděláním včetně vyučení bez maturity a ženy s úplným středním vzděláním s maturitou. V kraji byl zjištěn vyšší podíl vysokoškolsky vzdělaných žen než mužů. Mezi zaměstnanými byl tento rozdíl markantnější, u nezaměstnaných byly podíly mezi vysokoškolsky vzdělanými muži a ženami zanedbatelný.

...a s maturitou než mezi muži...

Nejméně ekonomicky aktivních mělo základní vzdělání, případně bylo bez vzdělání. Vysokoškolsky vzdělaných osob mezi ekonomicky aktivními v kraji

bylo nejvíce mezi zaměstnavateli. Na pozici zaměstnance najdeme nejvíce lidí vyučených a středoškolsky vzdělaných bez maturity, tyto osoby tvořily také většinu osob pracujících na vlastní účet.

Graf 4.3 Vzdělanostní struktura ekonomicky aktivních podle postavení v zaměstnání (ze zjištěných hodnot)

4.3. Zaměstnaní podle odvětví

Nízký podíl zaměstnaných v primárním sektoru...

Z celkového počtu zaměstnaných v kraji jich více než polovina pracovala v terciárním sektoru (služby – 51,5 %), třetina v sekundárním sektoru (průmysl, stavebnictví - 34,8 %). V primárním sektoru (zemědělství, lesnictví a rybářství - 3,4 %) bylo zaměstnáno minimum ze všech zaměstnaných v kraji.

Tab. 4.3.1 Zaměstnaní podle věku a odvětví ekonomické činnosti

	Celkem	v tom ve věku						nezjištěný věk
		15 - 29	30 - 39	40 - 49	50 - 59	60 - 64	65 a více	
Zaměstnaní	268 013	48 828	77 615	67 415	60 014	9 790	4 117	234
v tom podle odvětví ekonomické činnosti (%):								
zemědělství, lesnictví, rybářství	3,4	1,9	2,7	3,7	4,9	5,9	4,4	2,6
průmysl celkem	27,5	26,8	28,4	28,2	27,9	23,6	12,9	22,2
z toho zpracovatelský průmysl	25,7	25,8	26,7	26,2	25,6	20,8	11,1	20,1
stavebnictví	7,3	6,2	7,9	7,6	7,5	6,4	4,3	5,1
velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	10,0	10,5	11,2	10,4	8,4	6,9	6,8	7,3
doprava a skladování	5,8	4,7	5,8	6,4	6,2	5,8	2,2	3,8
ubytování, stravování a pohostinství	2,7	4,4	2,8	2,3	2,1	1,7	1,5	3,0
informační a komunikační činnosti	1,8	3,0	2,2	1,4	0,9	1,0	0,9	1,7
peněžnictví a pojišťovnictví	2,0	2,8	1,9	2,1	1,3	1,5	1,7	2,1
činnosti v oblasti nemovitostí	0,5	0,4	0,5	0,6	0,6	0,7	1,3	0,4
profesní, vědecké a technické činnosti	2,9	3,4	2,8	2,6	2,3	4,2	7,2	0,4
veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	6,6	6,1	7,7	6,9	5,9	3,9	1,8	3,4
vzdělávání	6,5	4,0	5,3	7,5	8,4	8,3	9,1	2,6
zdravotní a sociální péče	7,2	6,3	6,9	7,5	7,9	7,8	8,6	4,7
kulturní, zábavní a rekreační činnosti	1,2	1,6	1,2	1,0	1,0	1,5	2,3	0,4
jiné činnosti	4,4	4,4	3,7	4,1	5,1	5,8	7,6	4,7
nezjištěno	10,2	13,4	8,9	7,9	9,6	15,0	27,4	35,5

Nejvíce zaměstnaných pracovalo v průmyslu, kde pracoval každý čtvrtý zaměstnaný. Na druhé příčce se umístilo odvětví velkoobchod, maloobchod;

opravy a údržba motorových vozidel (každý desátý) a třetí příčka patřila stavebnictví.

Více zaměstnanců pracovalo ve školství a zdravotnictví...

V mezikrajském srovnání Olomoucký kraj vynikal v odvětví zdravotní a sociální péče, kde pracoval každý čtrnáctý ze zaměstnaných a náš kraj se tak zařadil na 2. místo. Krajskému městu Olomouc se právem říká „univerzitní město“. Proto odvětví vzdělávání patřilo k těm, u kterých kraj dosahoval výrazně lepších výsledků. Byl zde zaměstnán každý patnáctý z celkového počtu zaměstnanců. Podíl zaměstnaných v tomto odvětví byl také druhý nejvyšší mezi kraji.

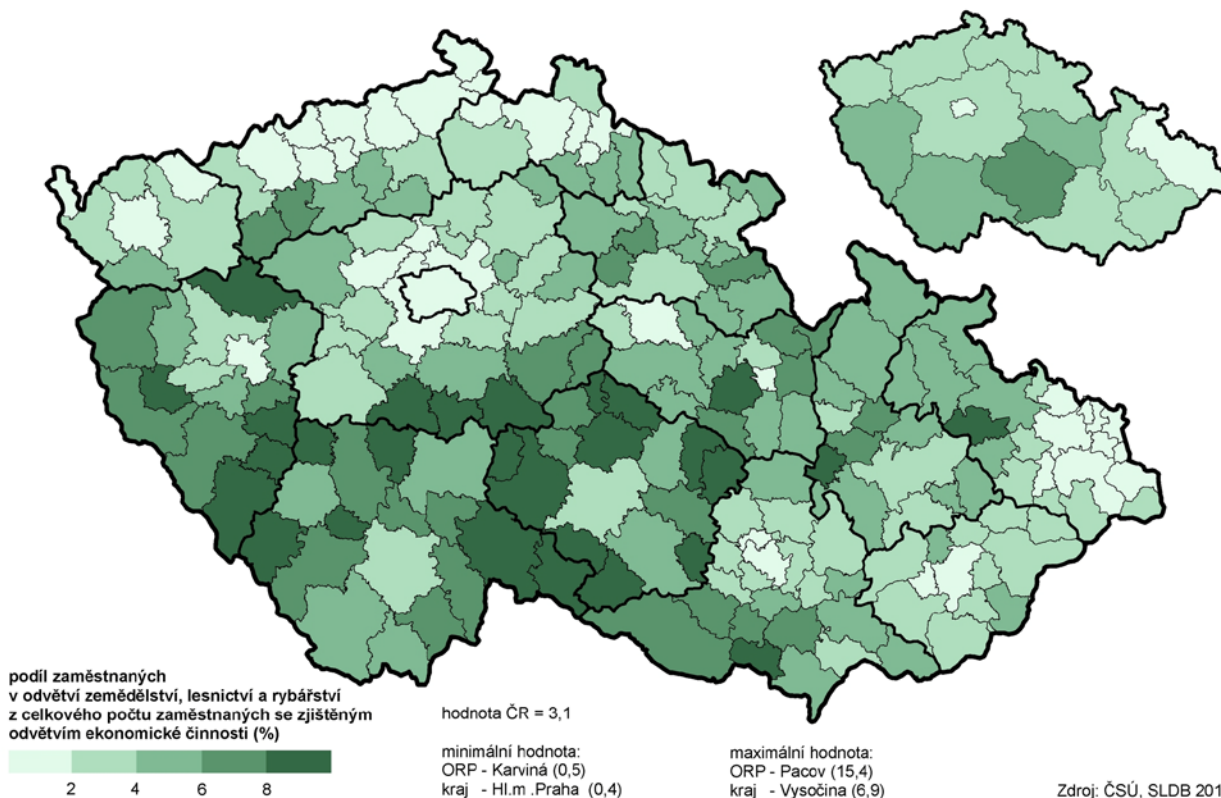
... kde bylo zaměstnáno i více žen...

Jednotlivá odvětví se značně lišila ve struktuře zaměstnaných podle pohlaví. Ve službách pracovalo více žen než mužů, např. ve zdravotnictví a sociální péči bylo zaměstnáno čtyřikrát více žen než mužů, v odvětví vzdělávání třikrát více apod. Naopak v ryze mužských oborech jako stavebnictví pracovalo 90 % mužů, dále např. v dopravě, skladování a informačních a komunikačních činnostech (73,9 % resp. 73,3 % mužů) atd. V průmyslových odvětvích tvořili muži dvě třetiny zaměstnaných.

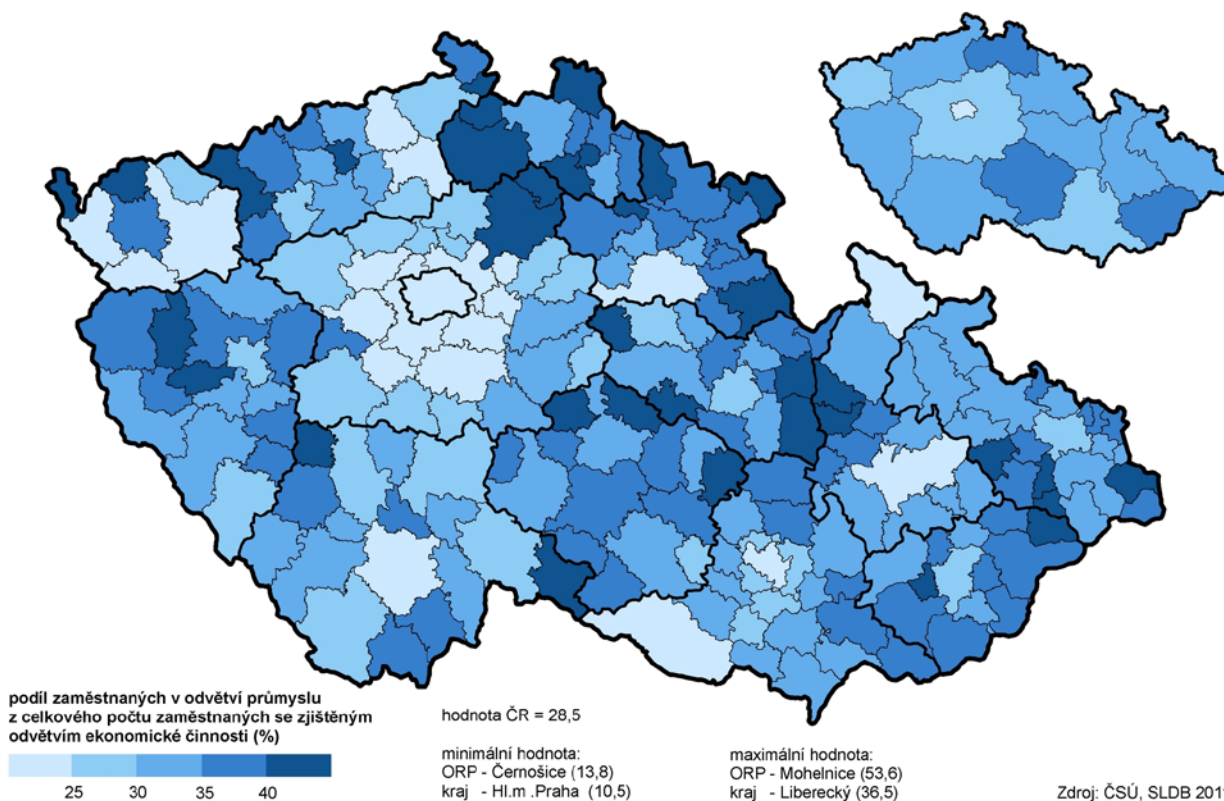
Tab. 4.3.2 Zaměstnaní podle velikostních skupin obcí a odvětví ekonomické činnosti

	Kraj celkem	v tom obce s počtem obyvatel						
		do 199	200 - 499	500 - 999	1 000 - 4999	5 000 - 19 999	20 000 - 49 999	50 000 a více
Zaměstnaní	268 013	2 836	17 623	28 083	80 489	43 837	48 620	46 525
z toho podle odvětví ekonomické činnosti (%):								
zemědělství, lesnictví, rybářství	3,4	9,8	7,7	6,5	4,8	2,1	1,1	0,9
průmysl	27,5	29,2	31,0	31,7	30,0	30,5	26,5	17,6
stavebnictví	7,3	7,8	8,7	8,9	8,0	6,8	6,1	6,2
velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	10,0	7,9	8,3	8,5	9,5	9,8	11,1	11,7
doprava a skladování	5,8	5,9	6,1	5,8	6,0	5,1	5,6	6,1
ubytování, stravování a pohostinství	2,7	3,5	2,1	2,2	2,8	2,9	2,8	3,0
vzdělávání	6,5	4,1	4,3	5,1	5,5	6,8	6,7	9,5

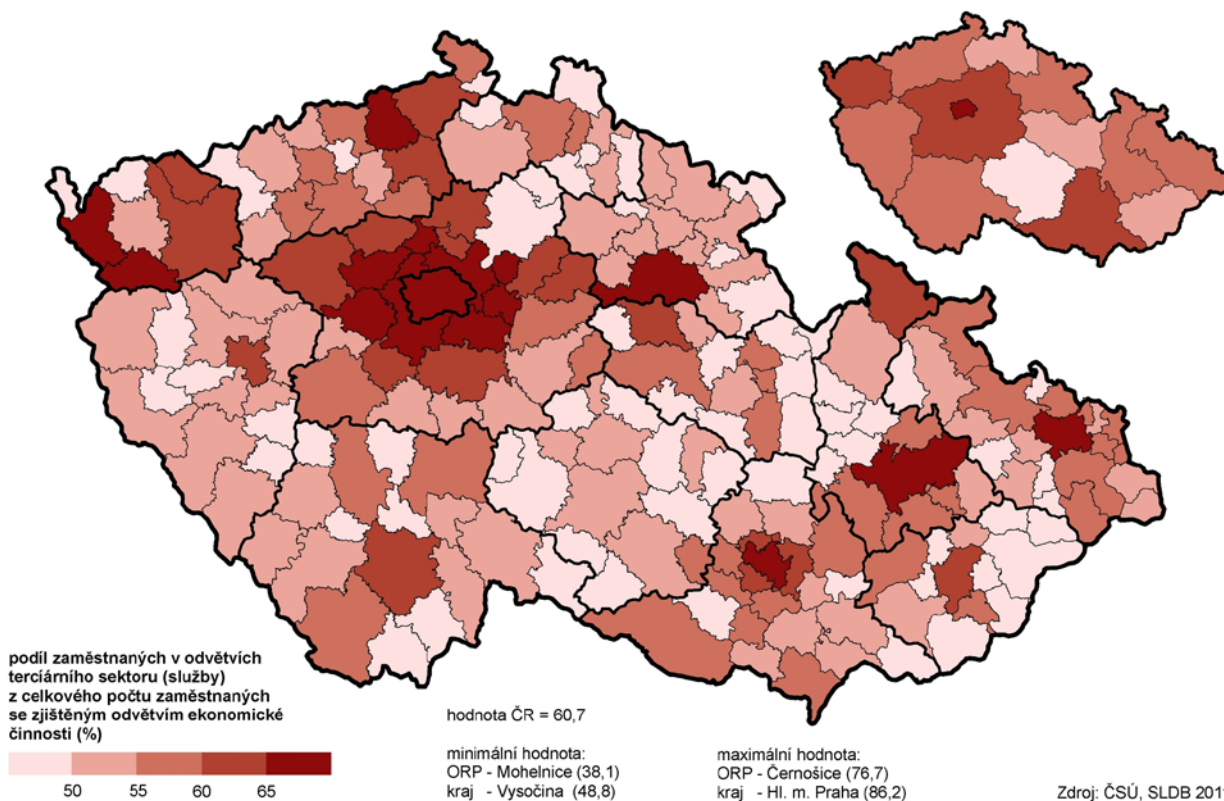
Zaměstnaní v zemědělství, lesnictví a rybářství ve správních obvodech ORP a krajích (ze zjištěných hodnot)

**Zaměstnaní v průmyslu ve správních obvodech ORP a krajích
(ze zjištěných hodnot)**

**Zaměstnaní v terciárním sektoru ve správních obvodech ORP a krajích
(ze zjištěných hodnot)**

Nejmenším obcím dominovalo zemědělství

Zaměstnaní v primárním sektoru (zemědělství, lesnictví, rybářství) převládali v nejmenších obcích do 199 obcí a s rostoucím počtem obyvatel v obcích zaměstnanost v tomto sektoru klesala. V obcích s počtem od 500 do 999

a největším služby...

obyvatel převažovalo nejvíce zaměstnaných osob v sekundárním sektoru. Terciární sektor byl dominantou větších měst a s přibývajícím počtem obyvatel v obcích se počet zaměstnaných v tomto sektoru zvyšoval.

SO ORP Mohelnice bodovala v mezikrajském srovnání...

Podíl zaměstnaných v odvětví zemědělství, lesnictví a rybářství byl nejvyšší v SO ORP Konice, kde byl naopak minimální podíl zaměstnaných ve službách. Zaměstnaní v průmyslu byli v nejvyšší míře rozprostřeni na území SO ORP Zábřeh a Mohelnice. SO ORP Mohelnice dokonce patřila i maximální hodnota (53,6 %) v rámci všech SO ORP v České republice. Přitom průměr za ČR v podílu zaměstnaných v průmyslu činil pouze 28,5 %. Terciárnímu sektoru dominovaly SO ORP Olomouc a Jeseník, a to zejména díky zaměstnanosti v cestovním ruchu. SO ORP Mohelnice patřila minimální hodnota ze všech SO ORP v celé republice.

4.4. Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání a hlavních tříd zaměstnání**Tab. 4.4.1 Zaměstnaní podle pohlaví a postavení v zaměstnání**

	Celkem	v tom		Struktura zaměstnaných (%)		
		muži	ženy	celkem	muži	ženy
Zaměstnaní	268 013	147 130	120 883	100,0	100,0	100,0
v tom podle postavení v zaměstnání:						
zaměstnanci	214 243	112 215	102 028	79,9	76,3	84,4
zaměstnavatelé	8 956	6 547	2 409	3,3	4,4	2,0
osoby pracující na vlastní účet	31 054	21 990	9 064	11,6	14,9	7,5
členové produkčních družstev	267	178	89	0,1	0,1	0,1
pomáhající rodinní příslušníci	1 084	317	767	0,4	0,2	0,6
nezjištěno	12 409	5 883	6 526	4,6	4,0	5,4

Olomoucký kraj si za místo svého podnikání vybralo méně osob...

Z hlediska struktury zaměstnaných osob převažovala kategorie zaměstnanců. Vysokým podílem zaměstnanců se kraj v mezikrajském srovnání umístil na pomyslné 3. nejvyšší příčce mezi kraji. Vyšší podíl zaměstnanců byl jen v Kraji Vysočina a v Moravskoslezském kraji. Naopak v Olomouckém kraji pracovalo na vlastní účet pouze necelých dvanáct procent zaměstnaných, což náš kraj zařadilo na jedno z posledních míst mezi kraji (na 12. příčku mezi 14 kraji). Mužů v kraji podnikalo dvakrát více než žen. Oproti tomu podíl žen převyšoval nad podílem mužů u zaměstnanců a pomáhajících rodinných příslušníků.

Tab. 4.4.2 Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání a věku

	Celkem	z toho podle postavení v zaměstnání				
		zaměstnanci	zaměstnavatelé	osoby pracující na vlastní účet	členové produkčních družstev	pomáhající rodinní příslušníci
Zaměstnaní	268 013	214 243	8 956	31 054	267	1 084
v tom ve věku (%):						
15 - 24	7,4	7,3	0,7	4,6	4,1	8,2
25 - 34	24,4	25,6	12,0	21,8	5,6	12,0
35 - 44	27,9	28,3	28,0	29,3	14,2	23,4
45 - 54	24,5	24,6	31,1	25,2	34,5	27,2
55 - 59	10,5	10,3	15,9	10,3	25,5	11,8
60 - 64	3,7	3,0	8,0	5,2	9,7	9,2
65 - 69	1,0	0,5	3,0	2,3	3,0	4,8
70 a více	0,6	0,3	1,2	1,2	3,4	3,1
nezjištěno	0,1	0,1	0,1	0,1	-	0,2

Maximální hodnoty zaměstnanců v ozbrojených silách v kraji...

Podíl zaměstnaných celkem dosahoval nejvyšších hodnot ve věkové skupině 35 až 44 let. Zatímco podíl zaměstnanců nad 65 let věku v Olomouckém kraji činil necelé jedno procento, tak podíl osob pracujících na vlastní účet či zaměstnavatelů byl čtyřikrát vyšší a podíl pomáhajících rodinných příslušníků dokonce devětkrát. Tomu odpovídají i vypočtené hodnoty průměrného věku,

který u zaměstnanců dosáhl hodnoty 40,8 let, u zaměstnavatelů 47,3 let a průměrný věk pomáhajících rodinných příslušníků byl 46,1 let.

V hodnocení podle hlavních tříd zaměstnání bylo v kraji nejvíce technických a odborných pracovníků (17,4 % ze zaměstnaných), dále řemeslníků a opravářů (16,8 %), specialistů – inženýrů, lékařů, učitelů, advokátů apod. (14,9 %), pracovníků ve službách a prodeji (13,4 %) a montérů, obsluhy strojů a zařízení (13,1 %). Vysokého podílu v Olomouckém kraji v mezikrajském srovnání dosahovali zaměstnanci v ozbrojených silách. Jejich podíl byl 1,1 %, u všech ostatních krajů tento podíl nepřesáhl 0,6 %.

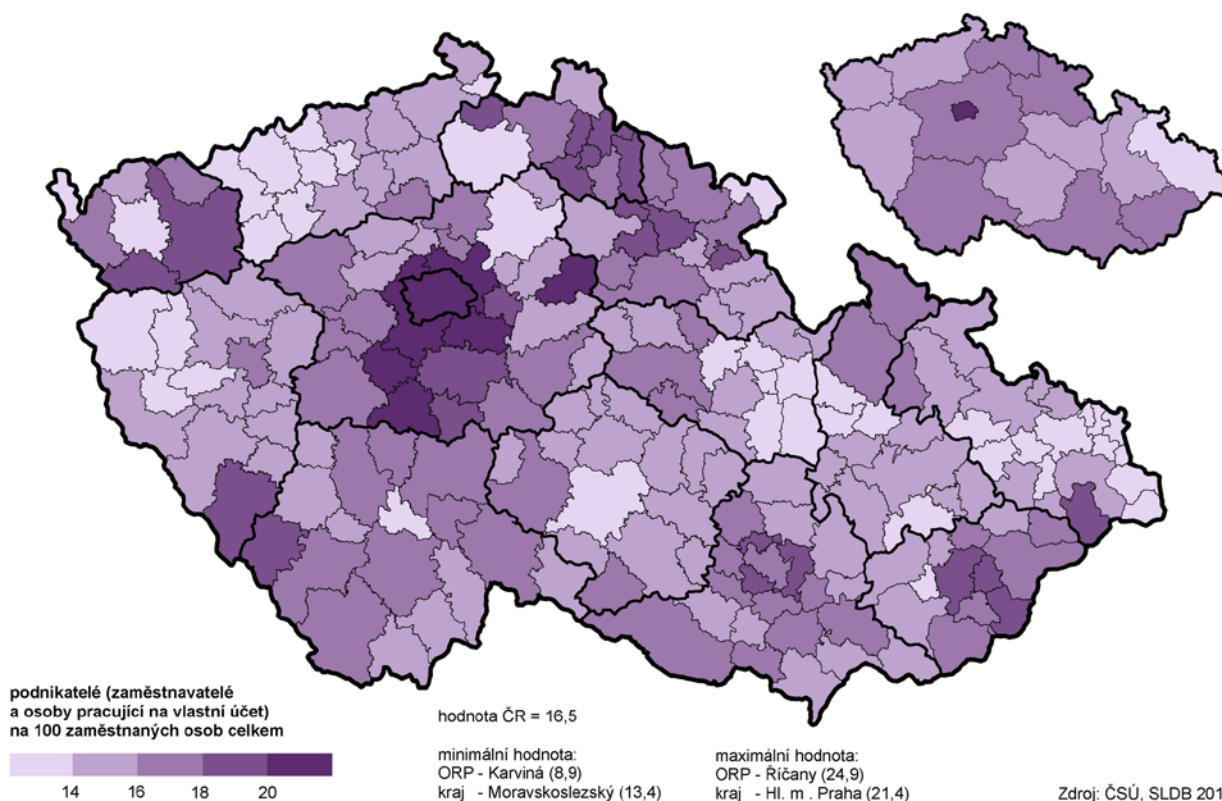
Tab. 4.4.3 Zaměstnaní podle velikostních skupin obcí a postavení v zaměstnání

	Kraj celkem	v tom obce s počtem obyvatel						
		do 199	200 - 499	500 - 999	1 000 - 4 999	5 000 - 19 999	20 000 - 49 999	50 000 a více
Zaměstnaní	268 013	2 836	17 623	28 083	80 489	43 837	48 620	46 525
z toho podle postavení v zaměstnání (%):								
zaměstnanci	79,9	78,5	80,2	80,1	79,5	80,1	79,9	80,4
zaměstnavatelé	3,3	2,9	2,5	2,7	3,4	3,4	3,5	3,8
osoby pracující na vlastní účet	11,6	12,9	11,5	11,8	11,6	11,2	11,6	11,7
členové produkčních družstev	0,1	0,2	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
pomáhající rodinní příslušníci	0,4	0,5	0,4	0,4	0,5	0,4	0,4	0,3

Se zvyšujícím se počtem obyvatel obcí roste počet osob OSVČ...

Nejvyšší podíl osob pracujících na vlastní účet byl zastoupen v nejmenších obcích, což mohlo mít souvislost s podnikáním v sektoru zemědělství a lesnictví. Stejně tak minimální podíl pomáhajících rodinných příslušníků a členů produkčních družstev se zvyšující se velikostí obce klesal. Naopak s rostoucím počtem obyvatel v obcích (s výjimkou obcí do 199 obyvatel) roste podíl zaměstnavatelů.

Podnikatelé ve správních obvodech ORP a krajích

Přitažlivost horských oblastí kraje přilákala více podnikatelů...

Krajská hodnota počtu zaměstnavatelů a osob pracujících na vlastní účet na 100 zaměstnaných, necelých 15 %, byla nejnižší ve SO ORP Mohelnice, kde dosáhla hodnoty 10,2 %. Nej hustší síť podnikatelů byla zjištěna na severu kraje

v SO ORP Jeseník a v severně položených obcích SO ORP Šumperk. Důvodem zvýšeného rozložení podnikatelů může být atraktivita uvedeného území z hlediska cestovního ruchu, lesního hospodářství apod.

Tab. 4.4.4 Podnikatelé podle nejvyššího ukončeného vzdělání a věku

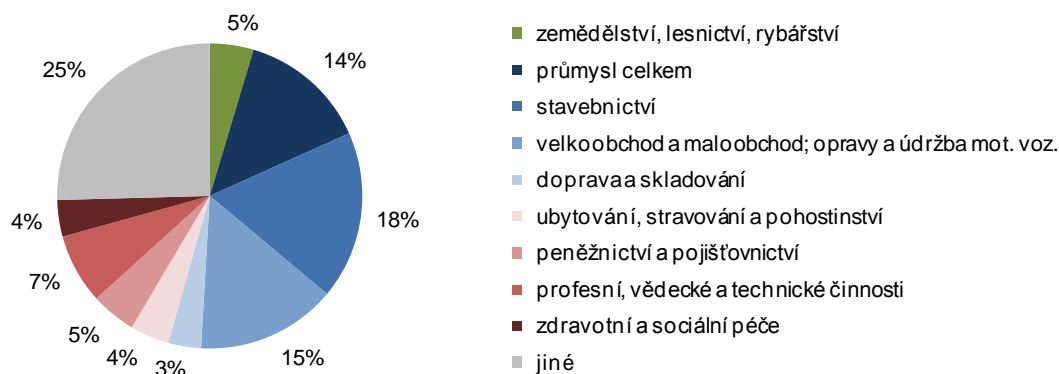
	Celkem	v tom podle vzdělání (%)							
		základní vč. neukončeného	střední vč. vyučení bez maturity	úplné střední s maturitou	nástavbové studium	vyšší odborné vzdělání	vysokoškolské	bez vzdělání	nezjištěno
Počet podnikatelů¹⁾	41 628	3,9	41,0	32,0	2,8	1,0	18,9	0,1	0,4
v tom:									
zaměstnavatelé	9 072	1,9	26,8	34,1	2,7	0,9	33,1	0,1	0,4
osoby pracující na vlastní účet	32 556	4,5	44,9	31,4	2,8	1,0	14,9	0,1	0,4
v tom ve věku :									
15 - 29	4 626	6,4	33,1	39,2	2,7	2,3	15,9	0,0	0,4
30 - 39	11 628	3,7	45,4	32,5	3,1	1,5	13,4	0,0	0,4
40 - 49	11 310	3,2	42,5	33,5	2,0	0,4	18,0	0,1	0,4
50 - 59	10 206	4,1	43,1	26,2	2,4	0,6	23,1	0,1	0,5
60 - 69	3 344	3,1	28,6	32,7	4,8	0,8	29,4	0,1	0,5
70 a více	479	4,0	15,0	30,7	7,1	3,1	39,2	-	0,8
nezjištěno	35	5,7	45,7	34,3	-	2,9	8,6	-	2,9

¹⁾ včetně nezaměstnaných

V kraji bylo přes 41 tisíc podnikatelů...

Celkový počet podnikatelů (včetně nezaměstnaných) 41,6 tis. osob byl z většiny tvořen osobami pracujícími na vlastní účet a ze zaměstnavatelů. Z hlediska vzdělanosti bylo mezi zaměstnavateli zastoupeno nejvíce osob s úplným středním vzděláním s maturitou a vysokoškoláků. Třetina zaměstnavatelů měla vysokoškolské vzdělání. Mezi osobami pracujícími na vlastní účet dominovali vyučení bez maturity, vysokoškolské studium ukončilo pouze necelých 15 % z nich. Více než polovinu podnikatelů v kraji bylo mezi 30 a 49 roky.

Graf 4.4 Osoby samostatně výdělečně činné podle odvětví ekonomické činnosti (ze zjištěných hodnot)

V zemědělství a lesnictví podnikalo málo osob...

I když se na území Olomouckého kraje rozprostírá úrodná Haná, tak v oblasti zemědělství a lesnictví podnikalo minimum osob samostatně výdělečně činných. V podnikatelské činnosti v kraji se nejvíce osob věnovalo odvětví stavebnictví a velkoobchodu, maloobchodu; opravám a údržbě motorových vozidel.

4.5. Ekonomická aktivita žen

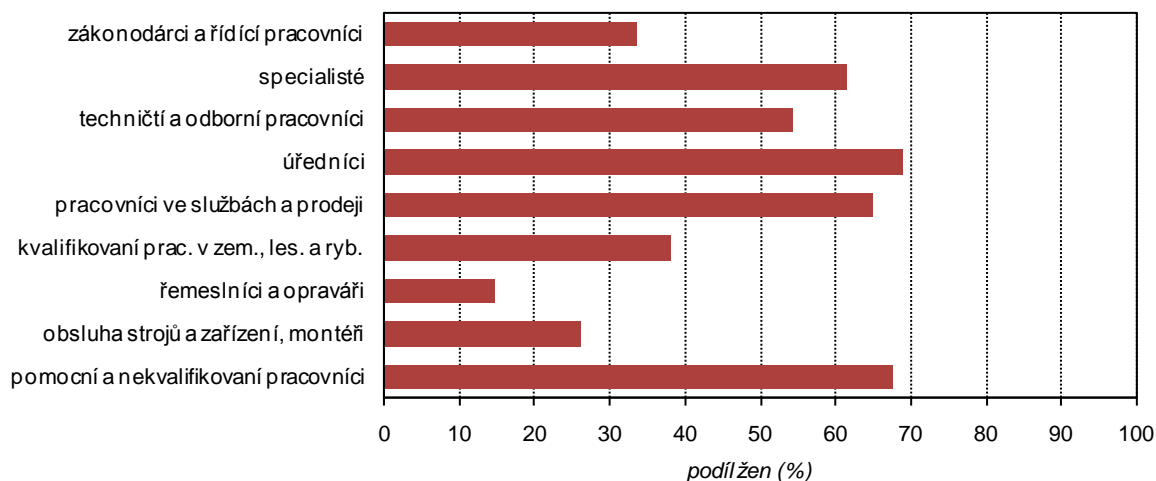
Tab. 4.5.1 Ženy ve věku 15 a více let podle ekonomické aktivity, postavení v zaměstnání a počtu živě narozených dětí

	Ekonomicky aktivní celkem	v tom					Ekonomicky neaktivní celkem	Nezjištěná ekonomická aktivita
		zaměstnané	z toho postavení v zaměstnání			nezaměstnané		
			zaměstnankyně	zaměstnavatelky	osoby pracující na vlastní účet			
Ženy ve věku 15 a více let	138 483	120 883	102 028	2 409	9 064	17 600	130 022	10 206
v tom s počtem živě narozených dětí (%):								
0	21,8	21,2	22,0	8,6	18,5	25,6	20,9	12,3
1	18,7	18,9	18,3	20,5	19,7	17,9	12,7	14,4
2	45,1	46,5	46,8	56,9	47,2	35,9	39,4	25,4
3 a více	13,1	12,3	12,0	13,4	13,7	18,1	24,0	15,6
nezjištěno	1,3	1,1	1,0	0,5	0,9	2,5	3,0	32,3
Průměrný počet dětí	1,54	1,53	1,52	1,77	1,60	1,57	1,79	1,78

Žen podnikatelek bylo o polovinu méně...

Podíl ekonomicky aktivních žen nad 15 let věku představoval necelou polovinu z celkového počtu ekonomicky aktivních v Olomouckém kraji i z celkového počtu žen nad 15 let. Většinu ekonomicky aktivních tvořily zaměstnané ženy, z nichž převládaly ženy na pozici zaměstnankyň. Ženy převážně vychovávaly dvě děti. Na rozdíl od mužů je žen pracujících na vlastní účet v kraji o polovinu méně. Z celkového počtu zaměstnaných žen jich „podnikala“ každá třináctá.

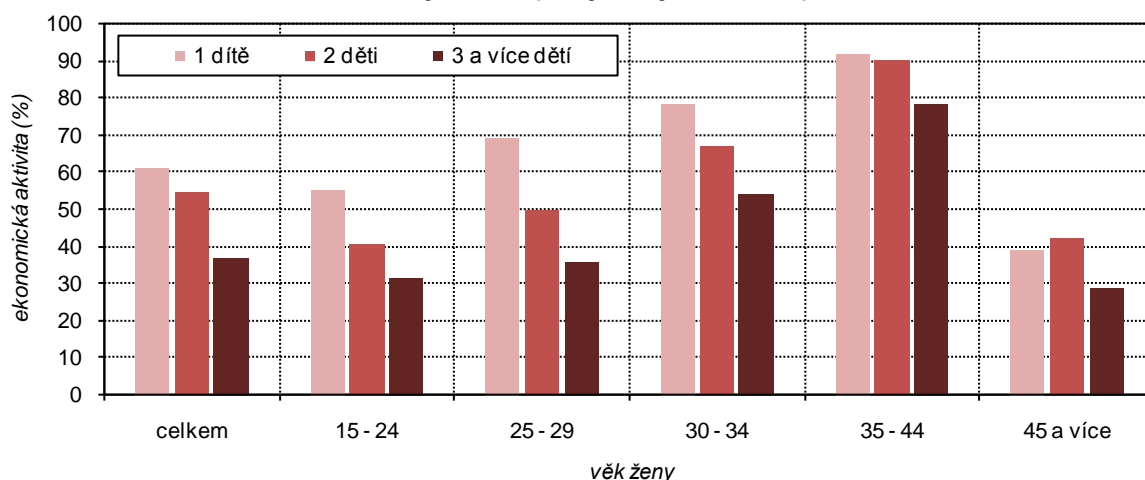
Graf 4.5 Zastoupení žen podle hlavních tříd zaměstnání

Na úřadech pracovalo více žen než mužů...

Nejvíce zaměstnaných žen bylo zařazeno podle tříd zaměstnání mezi technické a odborné pracovníky (25,4 tis. žen), dále k specialistům (24,6 tis. žen) a mezi pracovníce ve službách a prodeji (23,4 tis. žen). V těchto uvedených třídách bylo jejich zastoupení vyšší než u mužů. Ještě více žen než mužů pracovalo na pozicích úřednic nebo pomocných a nekvalifikovaných pracovníc. Podíl mužů nad ženami byl vyšší u těchto hlavních tříd: zákonodárci a řídící pracovníci (třetina žen), obsluha strojů a zařízení, montéři (čtvrtina žen). Samozřejmě nejvyšší přesilu mužů nad ženami bychom našli mezi řemeslníky a opraváři, kde ženy tvořily pouze necelých 15 %.

Graf 4.6 Ekonomická aktivita žen podle věku ženy a počtu živě narozených dětí (ze zjištěných hodnot)

Ekonomická aktivita žen skokově vzrůstala...

Ekonomická aktivita žen narůstala s věkem pozvolna. Ekonomická aktivita žen s jedním dítětem dosahovala maximálních hodnot ve věkové kategorii 35 až 44 let. S více než dvěma dětmi byla ekonomická aktivita nejvyšší u žen mezi 45 až 49 lety. Míra ekonomické aktivity žen v kraji se rovnala hodnotě 51,6 %, což ji v mezikrajském srovnání posunulo na jednu z posledních míst (11. příčka mezi 14 kraji). Nejlépe jsou na tom ženy v Hl. m. Praze s hodnotou míry ekonomické aktivity 58,5 %.